

<http://www.filoselectivitat.cat/>

Lluna Pineda

Per mi filoselectivitat té moltes facetes i he volgut assenyalar-les mitjançant tres preguntes. Les respostes intentaran sintetitzar els motius que em van conduir a elaborar el web, la manera com el vaig fer i el seu contingut.

Per què?

La principal motivació a l'hora d'elaborar filoselectivitat va ser laboral. Fa uns dos anys i mig jo em trobava en la mateixa situació que molts professors de la meua generació afectats per les retallades: amb feines inestables allunyades del món educatiu. En el meu cas van ser al voltant de tres anys, per mi una xifra suficientment asfixiant com per començar-me a replantejar el meu futur laboral. Un món en plena crisi financera, on l'ensenyament d'humanitats, i molt especialment el de la filosofia, es consideren una pèrdua de temps, és un món bastant complicat per algú que té l'esperança de tornar-se a dedicar a l'educació. En aquest context, l'elaboració del web implicava dos objectius personals importants: per una banda tornar-me a situar, encara que no fos en una aula convencional, en un àmbit proper a la docència de la filosofia i per l'altra, representava l'últim intent de dedicar-me a l'ensenyament.

Com?

Internet és un mitjà d'informació i d'aprenentatge que ens dona la possibilitat de convertir, amb pocs recursos, qualsevol tipus de coneixement en un ensenyament. Bona part d'aquests coneixements són compartits de forma desinteressada i la part tècnica de filoselectivitat va ser possible perquè altra gent va decidir explicar a la xarxa com fer un web.

L'explicació dels continguts també és simple. Qualsevol professor amb una mica d'experiència és capaç d'identificar alguns punts del temari que susciten dubtes als alumnes; sempre hi ha qüestions més difícils d'entendre i punts en què se solen encallar. Fins i tot, a vegades, els obstacles no són conceptuals, ni fan referència a temes concrets sinó que poden estar més relacionats, per exemple, amb les dificultats per tenir una visió de conjunt del pensament d'algun autor.

Sigui com sigui és en el reconeixement d'aquests obstacles en què els docents tenim l'oportunitat de ser una mica originals i crear recursos didàctics per intentar ajudar els nostres alumnes. Les novetats pedagògiques sempre neixen de l'observació i de la preocupació per fer que els alumnes aprenguin. I així també és com va néixer filoselectivitat. En la meua experiència com a professora de filosofia havia observat algunes d'aquestes dificultats i sabia quin tipus de recursos funcionaven. De fet, la major part dels continguts que hi ha al web són reelaboracions i adaptacions dels recursos que jo ja havia creat anteriorment. És per això que considero que el web va ser dissenyat amb el mateix impuls pedagògic que el dels professors en actiu. L'única diferència és que jo, en aquell moment, no tenia alumnes i els vaig buscar a la xarxa.

Què?

Els exàmens de selectivitat varien a cada convocatòria, els textos i algunes de les preguntes sempre són diferents. Ara bé, l'estructura que segueixen des de fa uns quants anys és, si fa no fa, la mateixa; i això és un gran avantatge tant pels alumnes com per als professors.

Per als alumnes és senzill: allò que se'ls demana està delimitat i segueix uns criteris molt específics.

La dificultat es pot trobar, al principi, en el fet de no saber fer l'examen de la manera adequada i saber treure suc als continguts treballats a classe, però això sovint se supera amb una bona orientació i pràctica.

Per als professors també és un avantatge quant a preparació de continguts específics per a l'examen. En aquest sentit, filoselectivitat és essencialment això: un conjunt de recursos pensats per ajudar a respondre cadascuna de les preguntes de l'examen d'Història de la Filosofia de les PAU. Recursos que en realitat no són nous; de fet, alguns són molt semblants als que d'altres professors ofereixen a les seves classes o fins i tot a la xarxa.

Internet constitueix una gran eina d'aprenentatge, però a escala pedagògica també pot ser problemàtic perquè és totalment anàrquic. Internet és com una gran biblioteca sense seccions, amb tota mena de continguts desordenats que a vegades són poc fiables. Podem pensar que és el mitjà més directament democràtic però, al mateix temps, aquesta característica pot constituir un gran handicap per a qualsevol estudiant que busqui ampliar o aclarir dubtes. Partint d'aquesta base jo em vaig plantejar l'elaboració del web. Així, la novetat que aporta filoselectivitat no és altra que la d'unificar, sistematitzar i ordenar una sèrie de continguts propis creats amb la funció d'orientar per l'examen de les PAU.

Filoselectivitat és un web estructuralment senzill. Per una banda, conté els exàmens de selectivitat dels últims 5 anys i una sèrie de consells formals sobre com respondre cadascuna de les preguntes. Per l'altra, hi ha quatre tipus de recursos diferents per cadascun dels cinc autors de les PAU: un recull de vocabulari, un esquema audiovisual, taules comparatives amb la resta d'autors i una recopilació de crítiques d'altres filòsofs.

Alguns d'aquests continguts han tingut més èxit que d'altres. El cas paradigmàtic és el dels esquemes audiovisuals: diria que la major part dels alumnes que descobreixen el web per si sols ho fa gràcies als vídeos i no a la inversa. Per contrast, altres recursos com el de les crítiques als autors (pensat per donar eines per respondre la pregunta cinc) desperten menys interès. En part això demostra que els continguts del web són uns recursos i no pas els recursos: sempre es poden ampliar, transformar i, fins i tot, substituir.

Tanmateix, en els seus dos anys i mig de vida, filoselectivitat ha esdevingut un recurs popular per preparar les PAU. Cada any rep més visites i gràcies a correus de professors, alumnes i pares sé que els continguts són útils i faciliten l'estudi. Per altra banda, personalment, aquest impacte també està sent una experiència molt positiva que em va apropant als objectius personals marcats inicialment.